

ظرفیت بی پایان اقتصاد مشهد

بررسی ها نشان می دهد مشهد در زمینه های اقتصاد زیارت، صادرات و تولید، پتانسیل های فراوانی دارد که باید به فعلیت برسد

محسن موسوی زاده

گزارش خبری

براساس برآورده‌های انجام گرفته، مشهد حدود ۳ میلیون و ۶۰۰ هزار نفر جمعیت دارد و سالانه پیداری نزدیک به ۳۰ میلیون زائر داخلی و خارجی است. به گفته حجت‌الاسلام والمسلمین حجت گنابادی نژاد، معاون فرهنگی، اجتماعی و زیارت استانداری خراسان رضوی، همین مسئله سبب شده است که گردش مالی بخش سوغات و صنایع دستی مشهد بین ۳ تا ۶ هزار میلیارد تومان تخمین زده شود. درکنار این مسئله، موقعیت ژئوپلیتیک مشهد و همجواری اش با کشورهای آسیای میانه و افغانستان، سبب شده است این شهر از ظرفیت‌های فراوان برای توسعه صادرات غیرنفتی کشور برخوردار باشد، به‌خصوص که این مسئله را باید درنظر گرفت که یکی از سیاست‌های دولت سیزدهم، گسترش روابط تجاری ایران باهمسایگان است تابتائونیم در این بازار نقش آفرینی کنیم. سهم ۵۱ درصدی تجارت ایران با کشورهای همسایه در سال جاری، نشان از گام عملی دولت در این زمینه دارد. کارشناسان اقتصادی معتقدند مشهد به‌دلیل موقعیتی که دارد، می‌تواند نقش بسزایی در توسعه صادرات به کشورهای همسایه ایفا کند. علاوه بر این براساس اعلام سازمان صمت، اکنون ۵ هزار و ۳۴۹ واحد صنعتی با سرمایه گذاری ۲۸۴ هزار و ۷۵۳ میلیارد ریال و اشتغال زایی برای ۱۹۴ هزار و ۴۹۴ نفر در خراسان رضوی پروانه بهره‌برداری دارند که سهم آن‌ها از تعداد واحدهای دارای پروانه بهره‌برداری کل کشور ۸ درصد است. ۷۵ درصد از صنایع خراسان رضوی روی دشت مشهد قرار گرفته‌اند و ۵۰ درصد از صنایع مشهد نیز در غرب آن واقع شده‌اند که نشان می‌دهد این شهر ظرفیت‌های زیادی برای رشد اقتصادی دارد. با این حال این سؤال پیش می‌آید که چگونه می‌توان از ظرفیت‌های مشهد بیشتر استفاده کرد. ۱۰۰ دی، روز ملی مشهد، بهانه‌ای شد تا در گزارش‌ی این مسئله را بررسی کنیم.

- تقویت اقتصاد زیارت

در اقق ۱۴۰۴ برای مشهد، سفر بیش از ۴۰ میلیون زائر پیش بینی شده است. همچنین برآورد شده است که با ایجاد زیرساخت‌های لازم می‌توان امکان جذب ۱۸ میلیون زائر خارجی به مشهد را فراهم کرد. مطابق نتایج آمارگیری از زائران، متوسط ماندگاری این افراد حدود سه تا پنج روز است که هدف اصلی ۹۶ درصد آن‌ها از سفر به مشهد، زیارت بوده است. بیشترین سهم هزینه‌ای زائران از گردشگران شهر مشهد با ۲۸/۷ درصد، مربوط به اسکان بوده است و خرید سوغات و خریدهای شخصی و خوراک نیز در رتبه‌های بعدی قرار دارد. ۲۳/۳ درصد نوع اقامتگاه گردشگران مشهد، هتل است و رتبه‌های بعدی به هتل آپارتمان‌ها، میهمان پذیرها، منزل اقوام و دوستان و... اختصاص یافته است. براساس یک تحقیق، متوسط درآمد سرپرست خانوار اغلب گردشگران در گروه درآمدی تا ۵ میلیون تومان و پس از آن در گروه درآمدی ۷ تا ۱۰ میلیون تومان قرار گرفته است. درواقع درآمد اغلب زائران و گردشگران مشهد در گروه‌های متوسط به پایین قرار دارد. بیشتر افراد یعنی حدود ۴۷/۴ درصد از آن‌ها برای سفر به مشهد از خودرو شخصی استفاده کرده‌اند. همچنین

مهر و تسبیح با ۱۵ درصد، نیات با ۱۴ درصد، خشکبار با ۷ درصد، پوشاک با ۲۱ درصد، صنایع دستی با ۴ درصد، کفش با ۵ درصد و سایر کالاها با ۷ درصد. نبود برند معتبر در عرصه تولید سوغات و بی‌توجهی به محتوای پیام کالا‌های سوغات و ذائقه و پسند مشتریان از ضعف‌های صنعت داخلی سوغات مشهد در مقابل رقبای خارجی است. ایجاد برندهای معتبر در زمینه سوغات زائر و تولید کالا‌هایی مرتبط با ذائقه و وضعیت اقتصادی اقشار مختلف، جزو راهکارهایی است که می‌تواند به رشد سهم مشهد از اقتصاد زیارت منجر شود.

- تقویت صادرات

براساس برنامه‌ریزی‌های صورت گرفته، صادرات یک میلیارد و ۴۰۰ میلیون دلار کالا در سال ۱۴۰۱ برای خراسان رضوی هدف گذاری شده و قرار است این آمار تا پایان ۱۴۰۴ به ۹ میلیارد و ۲۰۰ میلیون دلار برسد. دولت سیزدهم راهبرد خود را بر ارتقای تعاملات و بهبود دیپلماسی اقتصادی با کشورهای همسایه متمرکز کرده است. با این حال به گفته فعالان اقتصادی مشهدی، توسعه تجارت با همسایگان و به‌ویژه کشورهای آسیای میانه، نیازمند تسهیلگری و فراهم شدن زیرساخت‌های تجاری است. صادرکنندگان معتقدند که نبود

زیرساخت‌های حمل‌ونقل و نوسانات ارزی درکنار سازوکار تعریف‌شده برای رفع تعهدات ارزی تجارت با کشورهای آسیای میانه را با چالش مواجه کرده است. شفافیت در حوزه ارز، تک‌نرخ‌ی شدن بهای ارز و توسعه زیرساخت‌های ریلی جزو راهکارهایی است که می‌تواند به افزایش صادرات مشهد منجر شود. درکنار این‌ها، تأکید بر توسعه دیپلماسی شهری بین مشهد و شهرهای حوزه آسیای میانه جزو اقداماتی است که می‌تواند به رشد صادرات کمک کند. به‌عنوان نمونه برگزاری نمایشگاه ایران در تاجیکستان در سال گذشته، توانست تأثیر زیادی بر رشد صادرات به این کشور بگذارد. به گفته صادرکنندگان، باید راه‌های مواصلاتی شامل راه‌های زمینی، ریلی و هوایی به بهترین شکل ممکن گسترش یابد تا کالا‌های صادراتی در کوتاه‌ترین زمان به دست طرف‌های تجاری ایران در آسیای میانه برسد. این موضوع سبب می‌شود کالا‌های مشهدی قدرت رقابت بیشتری در این کشورها داشته باشند.

- حمایت از تولید

براساس آمارها، بیش از ۹۰ درصد از حوزه تولید خراسان رضوی و مشهد را بخش خصوصی اداره می‌کند. این مسئله سبب شده است زمینه‌های

روز ملی مشهد

رشد اقتصادی خراسان رضوی توسط این بخش، بیشتر از سایر استان‌ها فراهم شود، اما همین مسئله در زمان‌های تورم به پاشنه آشیل استان تبدیل شده است. در شرایط تورمی، تولید و بنگاه‌های تولیدی نیازمند سرمایه درگردش هستند و تورم، روزبه‌روز این نیاز را افزایش می‌دهد.

بنگاه‌های تولیدی بدون سرمایه‌درگردش توان تولید ندارند، زیرا از یک سو با تورم فزاینده مواجهند که به‌مثابه نوعی چرخه مخرب، قیمت مواد اولیه و ابزار تولید را افزایش می‌دهد و از سوی دیگر، قیمت‌گذاری دستوری و اقتصاد تکلیفی اجازه نمی‌دهد سازوکارهای اقتصادی، فرایند طبیعی خود را طی کنند. بر این اساس، فعالان اقتصادی تأکید می‌کنند در صورتی که بتوان بخش دولتی را به استقرار برخی صنایع مادر در خراسان رضوی ترغیب کرد، این صنایع باتوجه به حجم گردش مالی و تقاضایی که ایجاد می‌کنند، می‌توانند بسترهای لازم برای رشد اقتصادی سریع‌تر مشهد را فراهم کنند. درکنار این موضوع، سوق‌دهی برخی صنایع به سمت تولید کالا‌های صادرات‌محور از روش‌هایی است که می‌تواند به رشد اقتصادی مشهد کمک کند.

شهریار

شنبه
۱۴۰۱ دی ۱۰
۱۳۴۴ شمرداد
۲۴۴۴

۵۹

اقتصاد

صنایع

خبر ویژه

استاندار خراسان رضوی

ناظران قبل از وقوع فساد باید هشدارهای لازم را بدهند

ایرنا|استاندار خراسان رضوی گفت: نظارت، موجب سلامت در اجرای کارهاست و ناظران قبل از وقوع فساد باید هشدارهای لازم را درکنار پیشنهاد راهکارها بدهند. به گزارش ایرنا، یعقوبعلی نظری در نشست بررسی وضعیت درآمد استان گفت: منظر بودجه‌ماندن و سپس برنامه‌ریزی کردن، باعث از دست رفتن زمان می‌شود و باید همراه با حرکت و انجام کارها، الزاماتی همچون هزینه نیز پیگیری شود و این تفاوت اصلی در مدیریت جهادی و اداری است. استاندار گفت: طرح‌های نیمه‌تمام دستگاه‌ها باید مبتنی بر مولدسازی باشد و در داخل همان دستگاه به اتمام برسد، زیرا زمین دستگاهی که مثلاً بیست سال است رها شده است، منتفعی به حال مردم نخواهد داشت و با واگذاری آن، امکان به اتمام رسیدن سایر طرح‌ها فراهم می‌شود تا مردم بتوانند از آن استفاده کنند. بر همین اساس، هزینه‌ها نیز باید برپایه صرفه جویی و بهره‌وری درنظر گرفته شود. مدیرکل امور اقتصادی و دارایی استان خراسان رضوی نیز در این نشست گفت: امسال ۱۴۸ هزار میلیارد تومان اعتبار برای نیازهای استان مصوب شد که بیش از ۹۴ درصد آن تخصیص یافته است. رضا خواجه‌نائینی افزود: همیشه در اسفند، خراسان رضوی صد درصد درآمد خود را وصول می‌کرد و امیدواریم این بار زودتر از سال‌های دیگر، شاهد تحقق این موضوع باشیم. وی گفت: در راستای اجرای طرح خزانه‌داری الکترونیک و به‌منظور ایجاد انضباط مالی و شفاف‌سازی عملکرده دستگاه‌ها، ۶۵ حساب جدید نزد بانک مرکزی، افتتاح و ۲ هزار و ۷۶۲ حساب غیر بانک مرکزی نیز بسته شده است. خواجه‌نائینی افزود: در سال مالی گذشته، ۲۰۰ هزار و ۲۰۰ میلیارد تومان تهاثر بین‌دستگاهی انجام شد تا بخشی از بدهی‌های پیمانکاران به سایر دستگاه‌ها پرداخت شود. وی ادامه داد: ۲۹ هزار ملک دولتی در خراسان رضوی شناسایی شد و تاکنون ۱۵ هزار سند تک‌برگ نیز برای این املاک تهیه شده است. مدیرکل امور اقتصادی و دارایی استان خراسان رضوی گفت: در هفت ماه امسال، ۱۵۲ میلیون دلار سرمایه‌گذاری خارجی در استان مصوب شده است که نسبت به ۱۲ ماهه سال گذشته، دو برابر رشد داشته است و امیدواریم با تصویب چند طرح ارسالی به هیئت سرمایه‌گذاری خارجی، این رقم بیشتر شود.

خبر

در سه ماهه پاییز امسال

۵۰ هزار شغل در خراسان رضوی ایجاد شد

نشست شورای برنامه‌ریزی و توسعه خراسان رضوی با حضور موسی‌الرضا حاجی بگلو، رئیس شورای اسلامی خراسان رضوی، برگزار شد. در هشت سال گذشته این نخستین باری است که از رئیس شورای اسلامی استان برای حضور در نشست شورای برنامه‌ریزی و توسعه خراسان رضوی دعوت شده است. به گزارش ایرنا، استاندار خراسان رضوی در نشست شورای برنامه‌ریزی و توسعه استان گفت: ۵۰ هزار شغل از این استان در سه ماهه پاییز امسال در سامانه رصد اشتغال کشور ثبت شده است که نسبت به سه ماهه تابستان رشد درخور توجهی داشته است. یعقوبعلی نظری افزود: این درحالی است که در شش ماهه امسال برای ۲۲۴ هزار نفر از این استان شغل در سامانه رصد اشتغال کشور ثبت شده بود. وی اظهار کرد: هم‌اکنون برای ۷۳ هزار و ۳۱ نفر از خراسان رضوی در سامانه رصد اشتغال کشور شغل ثبت شده است که از این تعداد آن‌ها تولیدمحور یا خدمات‌محور است. درحالی‌که ماهیت سامانه رصد اشتغال تسهیلات‌محور است. استاندار خراسان رضوی گفت: این استان از لحاظ ثبت اشتغال در سامانه رصد اشتغال کشور رتبه دوم را دارد. وی به موضوع «اعتبارسنجی» در قانون به‌عنوان یکی از موضوعاتی که پرداخت تسهیلات بانکی را به متقاضیان با سختی روبه‌رو کرده است، اشاره و بیان کرد: از نمایندگان استان در مجلس شورای اسلامی می‌خواهیم که در زمان بررسی لایحه بودجه سال ۱۴۰۲ در باره این موضوع دقت و بررسی بیشتری کنند تا بتوان تسهیلات بانکی را با شرایط آسان‌تری به متقاضیان پرداخت کرد. نظری با تأکید بر کیفی‌سازی برگزاری شورای برنامه‌ریزی و توسعه استان خراسان رضوی گفت: در این راستا مقرر است دستورات در شورا کمتر شود و در مقابل، کیفیت کار به لحاظ بررسی موضوعات ارتقا یابد و نشست‌های این شورا نیز بیشتر و متنوع‌تر شود. وی به رشد ۷۲/۲ درصدی اقتصاد خراسان رضوی در سال ۱۴۰۰ اشاره و بیان کرد: پارسال این رشد اقتصادی درپی تزریق منابع بانکی محقق شد که امید است امسال نیز با تزریق بموقع و مناسب منابع بانکی، بتوان رشد اقتصادی بیشتری را در استان ثبت کرد.

- تخصیص ۴۲ درصد از اعتبارات خراسان رضوی

رئیس سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی خراسان رضوی نیز در این جلسه گفت: تخصیص مجموع اعتبارات جاری و عمرانی خراسان رضوی در سال جاری به هزار و ۹۷۲ میلیارد تومان رسید که معادل ۴۲/۲ درصد از کل اعتبارات استان است. رضا جمشیدی افزود: این میزان تخصیص از کل ۴ هزار و ۶۶۷ میلیارد تومان اعتبارات عمرانی و جاری استان است. وی بیان کرد: از مجموع اعتبارات جاری و عمرانی خراسان رضوی، هزار و ۹۹۰ میلیارد تومان معادل ۳۴ درصد مربوط به اعتبارات جاری بوده که در ۹ ماهه امسال ۷۸ درصد از آن تخصیص یافته است. ۳ هزار و ۶۷۱ میلیارد تومان نیز مربوط به اعتبارات عمرانی است که از این میزان ۷۱۶ میلیارد تومان معادل ۲۳/۲ درصد تخصیص یافته است. رئیس سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی خراسان رضوی با اشاره به اینکه براساس قانون بودجه ۱۵ درصد از حقوق دولتی باید به استان محل اخذ آن بازگردد، افزود: از محل مرحله دوم توزیع اعتبارات موضوع تبصره ماده ۱۲ قانون اصلاح قانون معادن سال ۱۴۰۱ در شش ماهه امسال، بیش از هزار و ۵۹۰ میلیارد تومان درآمد وصول شده و توزیع شهرستانی آن انجام گرفته است.

- تأمین زمین برای ۶ هزار واحد مسکونی

مدیرکل راه و شهرسازی خراسان رضوی نیز در این نشست با اشاره به ۴۶ مصوبه پیشنهادی کارگروه امور زیربنایی، توسعه روستایی، عشایری، شهری و آمایش سرزمین و محیط‌زیست برای تصویب نهایی در شورای برنامه‌ریزی و توسعه استان گفت: این مصوبات درباره طرح‌های دامپروری، بافت‌های فرسوده و الحاق زمین به شهرها در چارچوب طرح نهضت ملی مسکن است. عباس یوسف‌زاده افزود: براساس مصوبات پیشنهادی این کارگروه، ۹۷ هکتار زمین در پنج شهرستان خراسان رضوی الحاق شده که براساس آن، زمین موردنیاز برای ۶ هزار واحد مسکونی تأمین شده است.

بازدهی بازارها هفته گذشته

۱۹/۴۷٪

سکه

۶/۵۷٪

دلار آزاد

۶/۴۱٪

طلا

۱۰٪

بورس

پیاز اشک مردم را درآورد

صادرات بدون برنامه، علت اصلی افزایش قیمت پیاز در بازار مشهد است

ملیححه فلاح

خبر

وقتی تربلی تربلی پیاز صادر شود و به‌قول کسبه، پاکستانی‌ها و عراقی‌ها بیشترین پیاز کشور را جaro کنند، طبیعی است که قیمت یک کیلو از این محصول با نرخ موز یکی شود. افزایش قیمت دلار و ماندگاری خوب پیاز نسبت به دیگر صیفی‌جات برای انبار کردن، زمینه‌افزایش صادرات آن را فراهم کرد و شد آنچه در هفته‌های گذشته از صعود قیمت پیاز در بازارهای کشور و به دنبال آن مشهد دیدید. اکنون میانگین قیمت این محصول در بازار مشهد، بین ۲۴ تا ۳۰ هزار تومان است، البته همان‌طور که گفتیم، این ارقام میانگین قیمت است و کمتر و بیشتر شدن آن براساس محله و کیفیت محصول تغییر می‌کند. مثلاً در مناطق برخوردار مشهد، پیاز تا کیلویی ۳۶ هزار تومان هم به فروش می‌رسد. آن‌طور که بازاریبان می‌گویند، در روزهای اخیر قیمت‌ها کمی کاهشی بوده و شکسته است. اگر بخواهیم روندی از افزایش قیمت پیاز در ماه‌های اخیر برایتان بگوییم، میانگین نرخ هر کیلوگرم از این محصول در خرده‌فروشی‌ها در مهر تا ۱۰ هزار تومان در آبان تا ۱۴ هزار تومان و در نیمه اول آذر به

حدود ۱۸ هزار تومان و بعد از آن تا ۴۰ هزار تومان هم رسید. حالا دیگر اشکنه پیاز نیز غذای ارزانی برای مشهدی‌ها نیست.

- ورود پیاز جیرفت

رئیس اداره نظارت و بازرسی جهاد کشاورزی شهرستان مشهد درباره علت افزایش قیمت پیاز در بازار مشهد به شهرآر می‌گوید: افزایش میزان صادرات به‌ویژه به پاکستان بر روی قیمت این محصول تأثیر گذاشته است. ازسوی دیگر محصولات در شهرستان‌ها ازجمله مشهد براساس بازار تهران قیمت‌گذاری می‌شود، به همین دلیل با افزایش قیمت در تهران، نرخ پیاز در مشهد نیز افزایش یافت. علی‌اکبر نصری سراسیا می‌افزاید: با توجه به ماندگاری پیاز نسبت به دیگر صیفی‌جات، این امکان وجود دارد که برخی افراد این محصول را انبار کنند تا قیمت‌ها افزایش یماند و به تدریج وارد بازار شود که خود روی قیمت تأثیرگذار است. به گفته او، به تازگی پیاز جیرفت وارد مشهد شده است که باعث کاهش قیمت آن در روزهای آینده خواهد شد.

- قیمت پیاز در میادین، کمتر از ۱۰ هزار تومان نمی‌شود
- همچنین رئیس اتحادیه صنف بارفروشان مشهد درباره وضعیت پیاز در میدان بار این شهر می‌گوید: چند روز پیش، نرخ پیاز در میدان بار به بیشتر از ۲۰ هزار

تومان هم رسید، اما اکنون ۱۵ تا ۱۷ هزار تومان است. حیدر ساکن با اشاره به ورود ۳۲۰ تن پیاز به مشهد در روز پنجشنبه می‌افزاید: از این میزان ۱۷۰ تن همان روز توزیع شد و باقی‌مانده آن امروز توزیع می‌شود. همچنین امروز این محصول از شهرستان‌های دیگر نیز وارد مشهد می‌شود که باعث افزایش حجم عرضه و کاهش قیمت خواهد شد. او اضافه می‌کند: انتظار داریم در هفته‌های آینده قیمت این محصول در میدان بار به ۱۰ تا ۱۵ هزار تومان برسد، اما دیگر هیچ وقت به کمتر از ۱۰ هزار تومان نخواهد رسید، چون هزینه تولید افزایش یافته است و برای کشاورز صرف ندارد که این محصول را کمتر از این قیمت به بازار عرضه کند.

لغو ممنوعیت صادرات پیاز و حذف عوارض صادراتی
حالا که این گزارش را می‌خوانید، بد نیست بدانید که در فروردین سال جاری، وزارت جهاد کشاورزی اعلام کرد بنابر نامه‌ای به گمرک، قصد دارد صادرات چهار محصول ازجمله گوجه‌فرنگی، پیاز، بادمجان و سیب‌زمینی را ممنوع کند، اما دیوان عدالت اداری در حکمی، ممنوعیت صادرات برخی صیفی‌جات ازجمله سیب‌زمینی، گوجه‌فرنگی، پیاز و بادمجان را مغایر با ماده ۲۳ قانون احکام دائمی برنامه‌های توسعه کشور دانست و آن را باطل کرد. همچنین بعد از